

Freda amb la Unió Soviètica. La de l'Estartit va ser posada en funcionament el 1961, després que els terrenys fossin expropiats pel Ministeri de Defensa, i va deixar d'emetre l'1 de gener de 1995. Deu anys més tard, el 2005, el recinte de la base va ser tancat. I allà s'ha quedat, sense ofici ni benefici, en un estat de degradació molt avançat, fantasmagòric. L'equip de govern de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí - l'Estartit ja ha anunciat que tornarà a demanar al Ministeri de Defensa la cessió a cost zero de l'antiga base i els seus terrenys (35,5 hectàrees), perquè considera que han de ser per a ús del municipi. De propostes per reutilitzar l'espai, n'hi ha unes quantes, però potser les de Gent del Ter semblen les més adequades (centre d'interpretació del parc, base per a rutes paisatgístiques i turístiques...). Acabi com acabi, la reivindicació de cessió de l'espai és justa i s'hi ha d'insistir fins que s'aconsegueixi l'objectiu.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Olot és sobre un volcà | En els darrers mesos s'ha fet la remodelació del passeig del Firal. El nou disseny varia notablement la imatge anterior i proporciona uns espais amplis, aptes per a molts esdeveniments. Durant les obres s'han hagut de fer rases profundes, que han proporcionat una informació que els geòlegs qualifiquen de molt valuosa: sembla que sota el passeig i els espais de l'entorn hi ha un con volcànic, que es calcula que fa aproximadament un quilòmetre de perímetre. S'hi observa una colada de lava molt fluida, que els tècnics asseguren que no és gens habitual a la zona. Així mateix, s'hi han pogut agafar mostres de bombes volcàniques i de gredes que ajudaran a fer l'estudi de les erupcions de la zona. Fins ara s'havia dit que Olot era entre volcans, ja que al voltant de la ciutat hi ha un conjunt de cons ben identificats i molt populars, però ara es pot fer una nova afirmació: la ciutat està situada sobre un volcà.

Activitats artístiques a la zona | La Vall de Bianya ha acollit per cinquena vegada la proposta de l'Associació Binari, que combina les intervencions artístiques efímeres i els espais d'interès

patrimonial del municipi. La selecció dels artistes es fa amb dues intencions: escollir obres escaients per a les seues de l'itinerari o bé projectes inèdits. També s'intenta donar lloc a pràctiques artístiques variades que permetin diverses lectures, i a una certa amplitud generacional. Hi han predominat els formats audiovisuals i les instal·lacions. A més, s'ha ofert l'oportunitat de conèixer elements històrics i arquitectònics del municipi.

Una altra activitat ha estat la *performance* consistent en vuitanta-quatre ombrel·les grogues que van bategar a l'interior del cràter del volcà Montsacopa per demanar la llibertat dels presos polítics. L'acció era organitzada per la Plataforma 1r d'Octubre. I entre els diversos actes que es van celebrar a la comarca per commemorar l'1 d'octubre cal destacar la inauguració a Riudaura de la magnífica peça *La llavor*, obra del ceramista Claudi Casanovas.

>> Imatge de la remodelació del passeig d'en Blay, conegut popularment com el Firal d'Olot. (Autoria: Quim Roca Mallarach)

Cent anys de la biblioteca | El setembre del 1918 es va inaugurar la Biblioteca Popular d'Olot, que va ser una de les quatre primeres biblioteques públiques que va fer la Mancomunitat de Catalunya, una a cada província catalana. Les altres eren la de les Borges Blanques, la de Sallent i la de Valls (aquesta darrera és l'única que es conserva). Totes quatre se situaven entre jardins i tenien un mateix disseny noucentista, de línies neoclàssiques, d'estètica molt bonica, que formaven un templet amb unes columnes a l'entrada. L'objectiu era que fossin això: temples de la cultura oberts a tothom. L'edifici olotí es va enderrocar l'any 1968, i es va construir una nova bi-

blioteca en aquell mateix lloc, més gran en superfície, fidel a l'estètica arquitectònica d'aquella època, però d'uns resultats gens destacables. Anys més tard, la biblioteca es va traslladar al centre de la ciutat, a l'edifici que havia estat l'Ajuntament. Ara hi ha un projecte per fer-ne una de nova, amb més capacitat.

EL GIRONÈS

Text i fotos > DANI VIVERN

L'incansable vol de les àligues |

Quinze anys després de la mort del general Francisco Franco, i ja en plena (?) democràcia, les monedes amb la seva efigie encara eren de curs corrent i legal, barrejades amb les del rei Juan Carlos I. Aquella anomalia numismàtica i política només era criticada molt esporàdicament en alguna carta al director o en algun tímid article d'opinió. I no calia tenir vista d'àliga per adonar-se'n, perquè no eren pas poques les monedes de l'«antic règim» que corrien per butxaques, taulells i bancs. Però resulta que tot just aquest setembre s'han retirat finalment unes altres àligues: les de la simbologia franquista que adornava el pont de l'Aigua, entre Sarrià de Ter i el barri gironí del Pont Major. El material per a la reflexió extractable del fet és considerable, però vist que hi ha gent aquí i a la resta d'Europa que desconeix (o tolera) l'existència de tants monuments franquistes com encara hi ha a l'Estat, tot exercici de raonament sobre la qüestió esdevé poc menys que inútil. Deixem-ho aquí.

Allò que el Ter s'endugué | Es va parlar, fa dos o tres anys, de fer una passera elevada com cal sobre el Ter, al municipi de Bescanó. No pas un pont per a vehicles, vianants i ciclistes (que ja hauria estat hora que es construís, i que fa més d'un segle que la gent i el sentit comú reclamen), però sí suficient per no haver de patir per si un aiguat se l'enduïa. Aquell projecte (menor, sí, però presumptament definitiu segons autoritats ben informades en aquell moment) encara dorm en algun calaix, mentre que el gual que fa quatre dies s'havia arranjat (es fa periòdicament amb un cost econòmic que ignorem) va ser endut (com passa també periòdicament) pels aiguats de l'octubre. Als nombro-

sos passejants, ciclistes, excursionistes i altres espècimens freqüentadors dels camins de Bescanó a Sant Gregori la cosa no els ha fet cap gràcia.

>> Els guals al Ter solen tenir mala fi, com aquest que fa unes setmanes encara era operatiu a Bescanó. (Autoria: DANÍ VIVERN)

Art al carrer | Ja fa set anys que, gràcies al festival d'art urbà contemporani, el denominat Milestone Project, els gironins descobrim racons i façanes de la ciutat de Girona transformats amb l'aparició de murals de gran format. Aquest any, tres pintores reconegudes internacionalment han estat convidades a omplir espais gironins amb les seves creacions. Es tracta d'Andrea Michaelsson Btoy (Barcelona, 1977) i de les argentines Milu Correch i Hyuro. El cartell d'aquesta edició és de la francesa Marine Philomen Roux. Una de les obres, a la zona del Portal Nou i de la qual és autora Andrea Btoy, està dedicada a la mestra i activista Antònia Adroher i Pasqual (1913-2007).

Aquesta tardor també s'ha pogut veure l'obra del fotoperiodista gironí Pep Iglésias i Trias (1958-2018) en una mostra a la Casa de Cultura de Girona titulada «Anacronismes, 1978-2009», nom que ell mateix va donar-li quan ja s'estava organitzant.

Iglésias va reunir un fons compost per més de 140.000 imatges. Aquesta exposició en presenta 140, representatives del seu treball al llarg de molts anys, especialment al *Diari de Girona*. Un llibre amb el mateix títol que la mostra recull unes 400 fotografies més. Les imatges s'acompanyen amb textos del crític d'art Eudald Camps i de les periodistes i escriptores Imma Merino i Eva Vázquez, tres conegudes signatures que perfilen la trajectòria d'aquest malaguanyat i prolífic periodista gràfic.

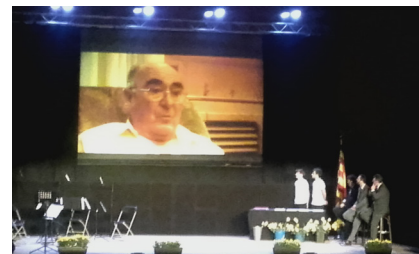
EL PLA DE L'ESTANY

Text > XAVI XARGAY

Refer. Fer i desfer | El puig de Sant Martirià és un espai primordial en l'imaginari banyolí. Hi ha el mirador (el primitiu, l'original, no el pictòric i amansit Joan de Palau) i l'antic convent; el turonet, amb les oliveres, d'esquena al pla de Martís, és el racó més toscà d'una comarca que té ondulacions florentines a la part de llevant. Va ser aquest el lloc triat per l'artista Jaume Geli per elevar el seu «projecte de reconstrucció popular», que posteriorment es va poder veure a La Factoria d'Arts Escèniques. Una processó laica va pujar al puig de Sant Martirià, on es van instal·lar tretze arcs de metall, sobre les ruïnes del convent. El resultat final va ser un espai obert i recollit alhora, que va reviure la transcendència que devia de tenir, segles enrere, el convent original. Segons l'artista, va voler «fer dialogar espai i temps en una intervenció artística en present (el mes d'octubre de 2018) al puig de Sant Martirià, que, no ho negaré, incorpora al seu discurs global els fets a la comarca i a Catalunya l'octubre de 2017». Espai i temps, recolliment i cel obert, dimensió humana i memòria. Magnífic.

Víctimes del franquisme | L'acte d'homenatge a les víctimes del franquisme també va ser un acte de memòria i de dimensió humana, més exactament de dignitat humana. Us transcriu les paraules pronunciades per Jordi Galofré, una de les persones que més hores ha dedicat a la recuperació d'històries i pal de paller de l'organització de l'acte: «Es lliurarà a un centenar de familiars de persones condemnades en consell de guerra un document que declara la nul·litat d'aquest consell. És una manera de tornar l'honor i la dignitat a un centenar de persones injustament condemnades a presó, i algunes afusellades, pel franquisme. En la persona d'aquests condemnats es vol homenajar totes les víctimes del franquisme: els que van morir al front, els que es van exiliar, els que van morir en els camps de concentració nazis, els que van ser internats en camps de concentració franquistes, els que van fer treballs forçats en batallons de soldats treballadors

i els que van ser depurats i van perdre la feina. I també a les seves famílies, que van haver de sobreviure en condicions difícils i penoses». L'acte va ser intens i emotiu, just i necessari.

>> Un moment de l'homenatge a les víctimes del franquisme que es va dur a terme el 15 d'octubre al pavelló de la Draga de Banyoles. (Autoria: XAVI XARGAY)

LA SELVA

Text > JOAN DOMÈNECH

A Blanes, homenatge a Maria Rosa Vidal | Amb més de cinquanta anys de la seva vida dedicats al món coral, com a directora, primer, de les Veus Blanques, entre 1971 i 1991, i, després, de la Coral Jubilate del Casal Cívic Benet Ribas, Maria Rosa Vidal Capdevila és una persona d'un gran carisma, molt estimada pels seus conciutadans, sobretot pels que, en una formació o altra, han estat sota la seva batuta. Aquests la van homenajar, fa poc, amb un acte molt emotiu, celebrat al Teatre de Blanes, que va comptar amb la presència de l'alcalde, Mario Ros Vidal, que és precisament fill de l'homenatjada i també músic. Més enllà d'obsequiar oficialment la senyora Vidal, Mario Ros va sorprendre la seva mare fent aixecar d'entre el públic tots els qui, en un moment o altre, havien cantat amb ella, per formar una coral que ell mateix va dirigir i que va dedicar-li diverses peces.

Aniversaris i xifres rodones | A Santa Coloma de Farners celebren els cinquanta anys de la revista *Ressò*, que va treure al carrer, l'any 1968, l'equip de Joaquim Trias i Mas i que ara porta el Grup Editor Farners, amb l'impressor Albert Puig al davant (la revista s'ha imprès sempre als tallers de casa seva, Arts Gràfiques Cantalozella), junt amb un consell format per Albert Alberca, Laia Ferré, Nil Làzaro, Artau Pascual, Francesc Solà, Georgi-